

Kmetijske in rokodelske novice.

Na svetlobo dane od c. k. krajnske kmetijske družbe.

Tečaj IV.

V sredo 1. Maliga serpana 1846.

List 26.

Ozír v nebó.

(Glosa.)

Tjekaj gori se ozrimo,
Kjer svetov ne zmer' okó:
Jarma žulje preterpímo,
Tam verige se razspó!
M. Kasteljic.

Ni britkéjši ure od take:

Ko v nesreči se človeka
Polasti obupnost neka,
Svit merjè tolažbe vsake!
Takrat glejmo nad oblake,
Tam mirú, pomoči išimo,
Vere, upa ne zgubímo;
Nas je zemlja zapustila,
Še živi previdnost mila:
Tjekaj gori se ozrimo!

Sledna tudi luč nam vgasni,
Gor mirú in večne sréce
Zvezda mila nam leskéce,
Na nebá višavi jasni!
Dnéva sončni žari krasní,
Svitlo nam noči nebó
Up, tolaž v sercé lijó:
De vtihnili bodo jóki
Na visókim gor obóki,
Kjer svetov ne zmer' okó.

Torej, naj solzá nam lije,
Naj nas cíli svét zapuša,
Sérčno térpi draga duša! —
Sej v solzáh veselje klije!
Sreče zor naj drugim sije;
Témno mi stezó hodímo,
V trudi britkim se potímo,
Enkrat bo se razjasnilo,
Nam tud' se nebó zvedrilo —
Jarma žulje preterpímo!

Po popotvi dokončani
Gor počili na zvezdiši
V našiga očeta híši,
Mir vžívali bomo zbrani.
Stiski tukaj nam poslani,
Skérb, in reve, ki nas tró,
Moč za vselej tam zgubó;
Tú tesnoba, zdetev slépa
Nam teló in duh oklépa:
Tam verige se razspó!

Oliban.

Od kopriv.

Novice so že sto in sto reči za živinsko klajo priporočevale, zakaj od kopriv še niso nič govorile? Čeravno nekteri koprive zaničujejo in zaterajo, kér jih med plevel štejejo, vender niso zaničevanja, ampak pomnoženja in sejanja vredne, ker so za vsako živino prijetna in zdrava klaja.

Koprive se same rade zasejejo, in rastejo divje po neobdelanih krajih, per plotéh, zidovih, stenah, jezéh i. t. d. Rastejo na vsaki zemlji rade; tudi nezaničujejo nar bolj suhiga in nerodovitniga peska, ter rastejo na kamnitih in gorskih krajih, kjer nič družiga ne raste. Preterpijo vsako zimo in vsako vreme, in zaslužijo na gorskih krajih, kjer se oranje z veliko težavo opravlja, in kjer druga klaja rada ne raste, vsejane biti. So silno rodovitne in kjer so enkrat vsejane, so stanovitne in zmirej iz korenin poganjajo. Ni jim treba vsako leto gnojiti. Skušnje pričujejo, de je en oral zemlje s koprivami obsejan, vsako leto blizo 28 voz klaje dajál.

Dajo dobro klajo, ktero vsaka živina rada jé, in ji je tečna. Živina ostane pri taki klaji zdrava, in prihaja bolj mesnata in debela. Koprive se živini dajejo mlade in zelene in med drugo klajo zmešane, ali z vrelo vodo poparjene. Če se koprive poparijo, se njih moč tudi v vodi razdeli, in da dobro rumenkasto pijačo, ktera je živini prijetna, poparjene mehke koprive pa laglej živina jé. Posebno se pri-leže koprivna klaja dojivni živini. S koprivami re-jene krave dajo več mleka, kakor per vsaki drugi klaji. Mleko da veliko smetene (poverhnje), in iz nje narejeno srovo maslo (puter) je dobriga pri-jetniga okusa in po zimi prav lepo rumene farbe, kakoršno sicer le poleti ima.

Za senó ali suho kermo so tudi koprive per-pravne, kér dajo veliko dobre in zdrave suhe klaje za živino. Se pokosijo pet- ali šestkrat na leto, ko so kake 3 čevlje visoke zrastle, kakor druga kerma, in se ravno takó z njimi ravná. Le na tó je treba gledati, de premočne ali prestare ne posta-